

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xvi. De offendentibus recurrentes ad Curiam Romanam pro suis negotijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

excommunicatio, c. 12. Nau. in Man. c. 27. nu. 67. vers. octava. Alphons. Vivaldus in expositione Bullae cœne; numero 19. & Toletus in explicatione eiusdem Bullae, §. Octavo. Notab. 2. & lib. 5. instruct. Sacerdot. cap. octavo, vers. *Tertium genus*. Unde electus tantum, & non consecratus, protectione Canonis huius non gaudet, & multo minus presentatus tantum, confirmatus, institutus, aut promissus, etiam si possessionem adeptus sit; secus autem dicendum est de Episcopo consecrato, qui renunciauit Episcopatu, & non ordinatus; talis enim huius Canonis protectione gaudet.

5 *Tertio*, nomine, *Peruicentis*, intelligitur ille, qui non iure, sed iniuste hoc facit; quia si se defendendo hoc fecit, non erit excommunicatus, tunc enim cessat pena, arg. c. significasti, 2. §. si verò, de homic. Nam vim vi repellere licet, si cum moderamine inculpata tutele, d. c. significasti, 2. & l. vi vim, ff. de iust. & iure, & leg. 1. C. vnde vi, & id expresse docent gl. in c. felix, in verbo percussit, de penis, libro 6. S. Ant. p. 3. tit. 2. §. c. 2. & ca. 3. Sylu. verbo, excommunicatio, 7. nu. 23, excommunicatione 11. ver. Primo, Tabiena, verbo excommunicatio 5. casu 2. §. Tertio, & Nau. in Man. c. 27. nu. 67. vers. sexta. Sic etiam, qui probabiliter ignorans percuteret aliquem istorum noctu, aut interdium habitu alieno repertum, ex Nau. & arg. c. 2. de constit. excommunicationem hanc non incurreret.

6 *Quarto*, *Capere*, accipitur hoc loco cum effectu, i. cum reali captura, vnde, si non capiatur aliquis istorum, sed insultus ei fiat ad domum, vel ei fiat iniuria, vel si obsideatur in domo, vel in castro, non ut ibi custodiat, sed ut inferatur ei verecundia, non incurritur excommunicatio huius Canonis, ex Innoc. in c. Nuper, de sent. excom. Archiep. quem referunt Sylu. & Tabiena, vbi sup. eum sequentes, idemque docent S. Ant. 3. p. tit. 2. §. c. 2. & Angelica, verbo, excommunicatio 5. casu 9.

7 *Quinto*, *Hosiliter insequi* hic intelligitur ex S. Ant. 3. p. tit. 2. §. c. 2. & Syl. verbo, excommunicatio, 7. nu. 23, excommunicatione vndecima, vers. Primo, & alijs, insequi aliquem istorum tanquam hostem, & inimicum capitalem animo grauius offendendi; Item, secundum eosdem DD. insequi publice, & manifeste, quamuis animo non ita hostili; Nam talis insecutio est valde iniuriosa.

8 *Sexto*, *Eijcientes* censentur illi iudices seculares, qui personas hic expressas è iustis, & Regnis eiiciunt; secus autem si solum eiiciant à Curia Regis, vel ex alio loco, qui non esset Diocesum eorum; tunc enim, quamuis peccant, non tamen excommunicationem huius Canonis incurrunt, ex Nau. in Man. c. 27. num. 67. vers. Quinta, quia nec verba Canonis, nec ratio eius eis aptantur, ut constat.

9 *Septimo*, nomine *Mandantium* intelliguntur mandantes, secuto effectu; Quotiescunque enim excommunicantur mandantes (& hoc maxime quando actio hæc est accessoria, ut in præfenti Canone) non incurrunt censuras, nisi secuto effectu illo, quem mandarunt, gl. in Clem. Si quis suadente, in verbo Mandauerit, & ibi Paul. & Ioanni. And. de penis. S. Anton. 3. p. tit. 2. §. c. 3. Sylu. verbo excommunicatio, 7. num. 44. excommunicatione Decimaquinta vers. primo, & Tabiena, excommunicatio 5. casu 2. §. Quarto, Qui omnes requirunt factum perfectum, ut scilicet sequatur insecutio, vel percussio, vel captio &c. ex tali mandato, ad hoc, ut mandans excommunicationem incurrat. Quod si ille qui mandauit, reuocat mandatum suum, & reuocatio peruenerit ad mandatarium, etiam si Mandatarium postea non obitante reuocatione, exequatur ille, qui mandauit, in censuram non incidit; Quia, ex quo sufficienter reuocauit factum, non præsumitur ex vi mandati, sed ex culpa Mandatarii commissum delictum.

10 *Excipitur*, communiter vnus casus, in quo mandantes principaliter excommunicantur eo ipso quod mandant, etiam si non sequatur effectus, ut habetur in c. Pro humani, de homicid. lib. 6. si quis mandat Christianum interfici per assassinos. Alij alios casus addunt, de quibus non certo constat.

11 *Ottavo*, *Raptum habentes*, Quod intelligitur, cum eius contemplatione, & nomine sit factum, alias ratum habere non potest. Reg. Ratum quis, de regu. iur. lib. 6. glo. in cap.

Felix, in verbo, ratum habuerit, de penis, lib. 6. & gloss. in Clem. Si quis suadente, in verbo, Ratum habuerit, de penis, Paul. 10. And. in d. c. felix, S. Ant. 3. p. tit. 2. §. c. 2. & c. 3. Sylu. verbo, excommunicatio 7. nu. 23. excommunicatione vndecima, vers. primo, & Tabiena, verbo, excommunicatio 5. casu 2. §. sexto, Quicquid 10. Monachus ex gl. in d. c. felix contradicat.

12 *Nono*, *Consilium* intelligitur si audulenter, non nudè, dicitur autem nudum, quod nihil adijcit ad peccandum, hoc est, sine quo alter illud esset facturus, ex gl. in c. Nuper 2. in verbo consilium impendendo, de sen. excom. & Paul. & 10. And. & S. Ant. 3. p. tit. 2. §. c. 2. & c. 3. Sylu. in verbo, excommunicatio, 7. nu. 44. excommunicatione Decimaquinta, vers. primo, & Tabiena, verbo excommunicatio 5. casu 2. §. Quinto. Præstat autem consilium suadendo, rogando, impellendo, instruendo, vel securitatem utilitatem ostendendo, ut notatur in c. ad audientiam, de homicid. S. Anton. & Sylu. vbi sup.

13 Et similiter *Fauor* non intelligitur de nudo, & simplici, qui scilicet nihil adijcit ad peccandum, sed de dolo, qui aliquid operatur ad insecutionem, percussionem, electionem, &c. ex gl. in c. felix, in verbo, fauorem, de penis, lib. 6. S. Anton. & Sylu. locis proximè allatis, & Tabiena, verbo, excommunicatio 5. casu 3. nu. 2. §. 1. Danes autem consilium, auxilium, vel fauorem non incurrunt hæc censuram, nisi sequatur occisionis, verberationis, aut detentionis effectus, ex Alphons. Vivaldo vbi sup. nu. 89.

De offendentibus recurrentes ad Curiam Romanam pro suis negotijs. Cap. XVI.

S Y M M A R I V M.

- 1 Offendentes ad Curiam Romanam recurrentes pro suis negotijs in Bullam cœne incidunt.
- 2 Excommunicatio duodecima Bullae cœne, quas personas, & actiones comprehendat.
- 3 Excommunicatio, quam offendentes ad Curiam Romanam negotiorum gratia recurrentes incurrunt, quanta sit antiquitatis.
- 4 Actiones in hac excommunicatione fieri prohibita, ut eas exercentes, in Bullam cœne incidat, quales esse debeant.
- 5 [Recurrere ad Curiam] quis intelligatur.
- 6 [Procurans, & Procurator] qualiter inter se differant.

1 **E**Xcommunicatio Duodecima fertur in hac verba: *Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, vel per alios, personas Ecclesiasticas quasunque, vel seculares, ad Romanam Curiam super eorum causis, & negotijs recurrentes, ac illa in eadem Curia prosequentes, aut procurantes, negotiorumque gestores, aduocatos, procuratores, & agentes, seu etiam Auditores, vel Iudices super dictis causis, vel negotijs deputatos, occasione causarum, vel negotiorum huiusmodi, occidunt, seu quoquomodo percutiunt, bonis spoliant, seu qui per se, vel per alios directe, vel indirecte delicta huiusmodi committere, exequi, vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium, vel fauorem prestare non verentur, cuiuscumque præminentia, & dignitatis fuerint.*

2 *Canonis* huius materia est sacrilegius, quo ex certa speciali causa (scilicet, vel negotij) offenduntur, qui sub protectione sunt Sedis Apostolicæ, ex Caie. verbo, excommunicatio, c. 15. Quoad personas autem offendentes est vniuersalis, cuiuscumque præminentia, & dignitatis fuerint; Quod ad personas vero prohibitas offendi, continet nouem genera

nera personarum; Primo, Recurrentes ad Curiam Romanam super causis, & negotijs eorum. Secundo, Prosequentes eadem in eadem Curia. Tertio, Procurantes in iisdem causis, & negotijs. Quarto, Gestores negotiorum. Quinto, Advocatos. Sexto, Procuratores. Septimo, Agentes ipsorum. Octavo, Auditores deputatos super dictis causis & negotijs. Nono, Iudices super eisdem deputatos, siue sint deputati particulari deputatione, siue incumbat ex officio. Actiones principales sunt tres; Primo, Occidere; Secundo, Percutere; Tertio, Spoliare per se, vel per alios aliquam ex personis supra dictis. Actiones vero accessoriae sunt istae; Primo, committere praedicta delicta; Secundo ea exequi; Tertio, procurare haec fieri. Quarto, dare auxilium; Quinto, dare consilium; Sexto, dare fauorem.

3 *Observanda sunt haec quoad Canonis huius intelligentiam.*

Primo, Canon iste antiquus fuit in Bulla cenae saltem a tempore Martini V. apud S. Anton. 3. p. tit. 25. c. 72. Sylu. verbo excommunicatio 7. nu. 70. excommunicatione 23. Tabiena, verbo excommunicatio 6. §. 12. vers. vnde decimo, & etiam ex Bulla Iulij II. & Leonis X. apud Caietan. vbi supra, & in Bulla cenae Iulij Papae III. apud Martin. Ledesin. 2. 4. quest. 26. art. 2. pag. 356. col. 2. & in Bulla Pauli Papae IV. apud Sotum, 4. d. 2. q. 2. art. 3. post concl. 5. vers. Nona, & in Bulla Gregorij XIII. apud Nauar. in Man. c. 27. num. 68.

4 *Secundo, Duae conditiones ad hanc censuram incurrendam ex parte personarum praedictarum, & actionum necessario requiruntur.*

Vna est, ut actiones hic prohibita, aut aliqua vna illarum fiant contra dictas personas, non ex quacunque causa, & intuitu, sed occasione causarum, & negotiorum, quae in ipsa Curia geruntur, ut notant Caiet. verbo excommunicatio, c. 15. & Card. Toletus in explicatione Bullae cenae, §. 9. in principio.

Secunda est, ut per viam illicitam, & iniustam fiant eadem actiones contra easdem personas, vnde si quis intuitu negotiorum, ut impediatur aduersarium contra se agentem, vel aduocatum, vel iudicem, vel aliam aliquam ex personis supra dictis accuset criminaliter in iudicio, de crimine vero, & causam prosequatur vsque ad eius mortem, non incidit in huius Canonis excommunicationem, ut ex pressis verbis affirmat Alphons. Viualdus, vbi supra, num. 92. In autem accusaret de crimine falso, aut probaret per falsos testes sine dubio incideret.

5 *Tertio, Recurrere ad Curiam in praesenti Canone non solum intelligitur in propria persona venire ad Curiam, sed etiam causam, vel negotium ad Curiam Romanam transferre, ut per eam cognoscatur. Vnde quicumque negotium aliquod ad Curiam Romanam transfert vbiunque offendatur intuitu illius negotij, offensor eius in hanc excommunicationem incidit. Quid autem Curiae nomine intelligatur, diximus sup. c. 13. nu. 3.*

6 *Quarto, Nominis Procurantis, hic expressum, a nomine Procuratoris differt; Nam ille solum Procurator est, qui auctoritate constituitur ad comparandum in iudicio; Procurans autem vocatur, quisquis ad expeditionem causae, & negotij cooperatur. Reliqui termini ex supra dictis clausulis manifesti sunt.*

De appellantibus a grauamine, vel futura executione litterarum Apostolicarum ad potestatem laicam.

Cap. XVII.

S Y M M A R I V M.

1 *Appellantes a grauamine, seu futura executione litterarum Apostolicarum ad potestatem laicam in Bul-*

3 *Persona principales sunt istae; Primo, Qui praetenden-*
tes

la Cenae excommunicantur.

- 2 *Excommunicatio decimatertia Bullae cenae quas personas & actiones contineat.*
- 3 *Partes, seu personae in ea contentae quanam sint.*
- 4 *Litterae Apostolicae, a quarum executione appellare prohibetur quanam sint.*
- 5 *Appellationes friuolae, non autem iusta, in Bulla cenae prohibentur.*
- 6 *Magistratus executionem litterarum Apostolicarum prohibentes quanam censendi sint.*
- 7 *Excommunicatio, quam appellantes ad laicam potestatem incurrunt, quam antiqua sit.*
- 8 *Impediens accedentem ad Curiam Romanam pro literis impetrandis, quando excommunicationem incurrat.*

1 **E**Xcommunicatio Decima fertur in haec verba; *Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, tam Ecclesiasticos, quam seculares cuiuscunque dignitatis, qui praetextibus friuolam quandam appellationem a grauamine, vel futura executione litterarum Apostolicarum, etiam in forma Breuis, tam Gratiam, quam iustitiam concernentium, necnon citationum, inhibitionum, sequestrorum, monitoriorum processuum executionum, & aliorum decretorum, a nobis, & a sede praedicta, seu Legatis, Nuncijs, Praesidentibus, Camera Apostolica Auditoribus, Commissarijs, alijsque Iudicibus, & delegatis Apostolicis emanatorum, & quae pro tempore emanauerint, aut alias ad Curias seculares & laicam potestatem recurrunt, & ab ea instante etiam Fisci procuratore, vel aduocato, appellationes huiusmodi admitti, ac litteras, citationes, inhibitiones, sequestra, monitoria, & alia praedicta capi, & retineri faciunt. Quisve illa simpliciter, vel sine eorum beneplacito, & consensu, vel examine executioni demandari, aut ne tabelliones, & notarij, super huiusmodi litterarum, & processuum executione, instrumenta, vel acta conficere, aut confecta parti, cuius interest, tradere debeant, impediunt, vel prohibent, ac etiam partes, seu eorum agentes, notarios, executores, & subexecutores litterarum, citationum, monitoriorum, & aliorum praedictorum, capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, excommunicationibus, locis, & regnis eieciunt, bonis spoliunt, perterriti faciunt, concutiunt, & comminantur per se, vel alium, seu alios, publice, vel occulte; Quisve alias quibuscunque personis in genere, vel in specie, ne pro quibusvis eorum negotijs prosequendis, seu gratijs, vel literis impetrandis ad Rom. Curiam accedant, aut recursum habeant, seu gratias ipsas, vel litteras a dicta sede impetrent, seu impetratis utantur, directe, vel indirecte prohibere, statnere, seu mandare, vel eas apud se, aut notarios, seu tabelliones, vel alias quomolibet retinere praesumunt.*

2 *Canonis huius materia est sacrilegium, quo offenditur auctoritas Sedis Apostolicae, primo, friuola appellatione a grauamine, vel futura executione litterarum Apostolicarum, ad potestatem laicam; secundo in suis citationibus, & executionibus; Tertio, in suis Notarijs, executoribus, & subexecutoribus, ut notat Caietan. verbo, excommunicatio, cap. 29. Potest autem hic Canon in tres partes diuidi; Prima pars est contra eos, qui offendunt iurisdictionem sedis Apostolicae praetextu alicuius friuolae appellationis, recurrando ad Curias seculares, & potestatem laicam, ad quam a grauaminibus, vel futura executione litterarum Apostolicarum appellant. Quae pars, seu Clausula recenter admodum in Bulla cenae posita est, in his vltimis Bullis, ut videre est apud Nauar. in Manual. cap. 27. num. 68. nulla enim mentio est huius partis apud vllum auctorem antiquiorem.*

3 *Persona principales sunt istae; Primo, Qui praetenden-*
tes